

Samen naar een hoger niveau.

Audit *à la Crowe*

**Accountantsverslag
Gemeente Cranendonck**

26 juni 2025
Eindhoven

Aanbiedingsbrief

Gemeente Cranendonck
t.a.v. de gemeenteraad
Capucijnerplein 1
6021 CA Budel

Eindhoven, 26 juni 2025

Betreft: **Accountantsverslag boekjaar 2025**

Geachte leden van de gemeenteraad,

Hierbij bieden wij u het accountantsverslag aan naar aanleiding van onze jaarrekeningcontrole 2024 van gemeente Cranendonck. Onze opdracht is het controleren van de jaarrekening op het aspect getrouwheid.

In februari 2025 zijn wij als de nieuwe accountant van de A2-gemeenten van start gegaan. Normaliter is het gebruikelijk de controle reeds in het lopende jaar te starten. Dit was gezien het moment van de aanbestedingsprocedure en onze benoeming als accountant niet mogelijk. Om die reden hebben wij in overleg met de vier organisaties samen een gezamenlijk planning uitgewerkt met als doel de deadline van 15 juli 2025 te behalen.

In het kader van onze opdracht hebben wij in februari 2025 een organisatieverkenning uitgevoerd. Na de organisatieverkenning hebben wij in april 2025 de eerste controlewerkzaamheden uitgevoerd, zowel gericht op de processen als op de cijfers in de jaarrekening. Onze controle hebben wij in juni 2025 voorgezet en afgerond.

Onze controle is gericht op het vormen van een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening (inclusief de rechtmatigheidsverantwoording) in overeenstemming met de Nederlandse regels voor financiële verslaggeving en het vastgestelde normenkader.

Dit accountantsverslag bevat de belangrijkste bevindingen naar aanleiding van de jaareindecontrole. Waar mogelijk doen wij aanbevelingen gericht op verdere verbetering. Deze aspecten doen geen afbreuk aan ons goedkeurende oordeel omtrent de getrouwheid van de jaarrekening 2024.

Wij hebben dit verslag in concept besproken met de wethouder financiën, de adjunct directeur en de strategisch financieel adviseur. Tevens wordt dit verslag toegelicht in de auditcommissie en gemeenteraad van op 1 juli 2025. Wij vertrouwen erop u middels onze rapportage voldoende geïnformeerd te hebben. Tot het geven van een nadere toelichting zijn wij uiteraard gaarne bereid.

Wij zijn blij dat de jaarrekening en onze controle uiteindelijk binnen de afgesproken planning is afgerond en danken de medewerkers voor de constructieve houding en flexibiliteit. Anderzijds zien wij nog diverse verbetermogelijkheden voor de organisatie om beter in control te raken en het proces rondom de jaarrekening te versoepelen.

Met vriendelijke groet, namens ons hele team,

T.M.M. van Lierop RA MSc
Extern accountant

Inhoudsopgave

1. Samenvatting 4

2. Ons oordeel 8

3. Bevindingen jaarrekening 2024

1. Rechtmatigheid 11

2. Grondbedrijf 14

3. Voorzieningen groot onderhoud 16

4. Jeugdhulp en WMO 18

5. Overige bevindingen 19

4. Interne beheersing 21

5. Overige aspecten 23

6. Bijlage

1. Tabel fouten en onzekerheden SiSa 25

2. Tabel fouten en onzekerheden TOZO 28

1. Samenvatting - controleproces

Controleproces

De A2-gemeenten hebben eind 2024 besloten de samenwerking met de vorige accountant te beëindigen. De opdracht voor 'accountancy diensten 2024 en verder' is halverwege december 2024 gepubliceerd. Wij hebben ons voorstel ingediend en op 27 januari 2025 aan de beoordelingscommissie gepresenteerd.

Direct daarna zijn afspraken gemaakt over de planning van de controlewerkzaamheden met als uiteindelijke doel om de deadline voor de jaarrekening van 15 juli 2025 te behalen. Normaliter is het gebruikelijk de controle reeds in het lopende jaar te starten en de controlewerkzaamheden te spreiden middels een interim controle en een jaareindecontrole. Dit was gezien het moment van aanbesteding niet meer mogelijk. Hierdoor is ook geen formele management letter met bevindingen ten aanzien van de interne beheersing uitgebracht.

Om geen vertraging op te lopen hebben wij, vooruitlopend op de formele gunning van de opdracht, in februari 2025 een organisatieverkenning uitgevoerd. De gunning van de opdracht en bevestiging van de opdrachtvoorwaarden door de GRSA2 en de 3 gemeenten vond plaats eind maart 2025.

Na de organisatieverkenning hebben wij in april 2025 de eerste controlewerkzaamheden uitgevoerd, vooral om een beeld te vormen van de jaarrekening en de kwaliteit van de onderliggende administratie en verbijzonderde interne controles. Onze controle hebben wij volgens planning in juni 2025 voortgezet. Dit gaf de A2-organisatie en de gemeente tijd en ruimte om de jaarrekening, het onderliggende balansdossier en de uitwerking van de verbijzonderde interne controles op een kwalitatief goed niveau af te kunnen ronden.

Bij de start in juni 2025 bleek nadrukkelijk dat de A2-organisatie meer tijd nodig had dan verwacht, waardoor vertraging is ontstaan. Onze dossierwerkzaamheden zijn daarom op dit moment nog niet geheel afgerond. De belangrijkste uitkomsten van onze jaarrekeningcontrole zijn als volgt:

- Wij verstrekken een goedkeurend oordeel rondom de getrouwheid, de WNT verantwoording en de SiSa bijlage. Dit wordt nog geformaliseerd in de controleverklaring welke wordt nagezonden.
- Om verder in control te raken, is het nodig dat de samenwerking binnen de A2-organisaties wordt verbeterd. Dit vereist zowel actie vanuit de gemeente als vanuit de A2-samenwerking. Volgens ons dient met name de inrichting van de Verbijzonderde Interne Controle (VIC) functie te worden herzien.

Wij danken de medewerkers voor hun inzet en flexibiliteit. Wij merken voor het jaarrekeningtraject 2025 op dat het noodzakelijk is om de wijze waarop de voorbereiding op onze controle is georganiseerd, te herzien om dit traject binnen de reguliere planning af te ronden. Wij gaan hierover graag het gesprek aan en zien de samenwerking in de komende jaren met plezier en vertrouwen tegemoet.

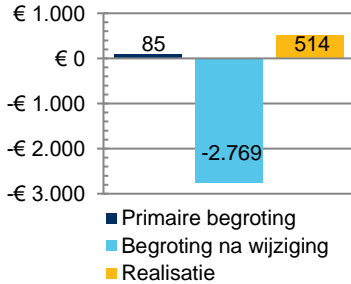
1. Samenvatting – oordeel

Ons oordeel				
Onderwerp	Goedkeurend	Afkeurend	Anders	Toelichting
Getrouw beeld		-	-	De jaarrekening 2024 geeft een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van zowel de baten en lasten over 2024 als van de activa en passiva per 31 december 2024 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
Onderwerp	Geen bevindingen	Wel bevindingen	Anders	Toelichting
Rechtmatigheidsverantwoording		-	-	Wij hebben vastgesteld dat de rechtmatigheidsverantwoording zoals opgenomen in de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de financiële rechtmatigheid en is opgesteld in overeenstemming met de kadernota rechtmatigheid en het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Het door het college gemelde bedrag aan niet-acceptabele onrechtmatigheden blijft binnen de gestelde tolerantiegrens.
WNT verantwoording		-	-	Wij hebben vastgesteld dat binnen de WNT normen is gehandeld en dat de WNT-verantwoording zoals opgenomen in de jaarrekening voldoet aan de daaraan te stellen eisen .
SISA bijlage		-	-	Wij hebben de SiSa-bijlage zoals opgenomen in de jaarrekening gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2024. Op grond hiervan melden wij dat geen fouten en/of onzekerheden zijn geconstateerd boven de voor de SiSa geldende rapporteringstoleranties.

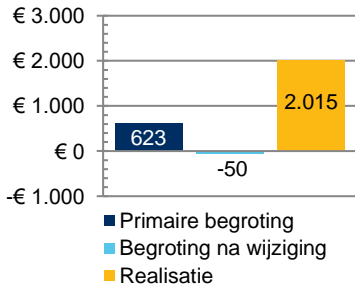
1. Samenvatting – financiële analyse

Financiële analyse 2024

Saldo baten en lasten vóór mutatie reserves in k€

Resultaat na mutatie reserves in k€

De **primaire begroting** van de gemeente Cranendonck was sluitend, zowel op het saldo van baten en lasten als op het resultaat na mutatie reserves. Gedurende het jaar zijn de lasten negatief bijgesteld, vooral binnen het sociaal domein. Tegelijkertijd zijn ook de onttrekkingen uit de reserves verhoogd, waardoor het resultaat in de **begroting na wijziging** nagenoeg sluitend was.

Het **gerealiseerd saldo van baten en lasten** bedraagt € 514.000. Dit is flink positiever dan begroot en vertegenwoordigt het saldo vóór verrekening met diverse reserveposities. Het eigen vermogen neemt toe met dit bedrag.

Het **gerealiseerde resultaat na mutatie reserves** bedraagt € 2 mln positief. Feitelijk laten alle programma's behoudens 'economie en ondernemen' een positief saldo zien. De belangrijkste afwijkingen in de jaarrekening betreffen:

- Afwaardering Baronie van Cranendonck -/- € 1.614.000 (economie en ondernemen)
- Afwaardering lening De Borgh -/- € 315.000 (wonen en leven)
- Voordeel sociaal domein (jeugd, wmo en werk & inkomen samen) + € 420.000 (sociaal domein)
- Hogere decembercirculaire en niet benutte algemene middelen + € 860.000 (bestuur en dekkingsmiddelen)
- Lagere personeelskosten en kapitaallasten + € 1.500.000 (bestuur en dekkingsmiddelen)
- Voordeel budgetten 2023, stelposten en overige voordelen + € 1.100.000 (diverse programma's)

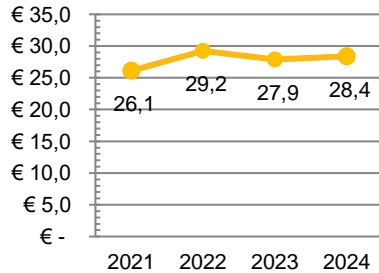
Het resultaat 2024 wordt gekenmerkt door twee grotere incidentele verliezen enerzijds en diverse voordelen anderzijds. Ten aanzien van de voordelen (met name op personeel, kapitaallasten, budgetten 2023 en stelposten) merken we op dat deze reeds eerder voorzienbaar waren, maar niet zijn meegenomen in de tussentijdse bestuursrapportage van april. Wij hebben het college geadviseerd het **budgetbeheer** aan te scherpen en de P&C cyclus qua tussentijdse rapportages te herzien.

Op basis van de meerjarenbegroting 2025-2028 werden vanaf 2026 structureel tekorten verwacht. Op basis van de laatste ontwikkelingen in de algemene uitkering vanuit de voorjaarsnota en de meicirculaire ontstaat een positief beeld voor 2026 en schuiven de verwachte tekorten door naar de toekomst. De exacte vertaling hiervan vindt plaats bij de behandeling van de begroting 2026.

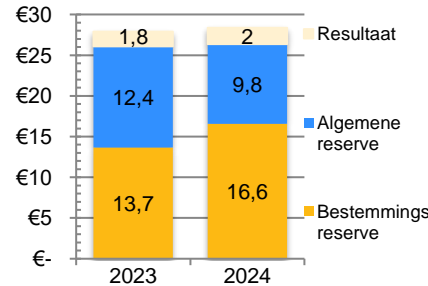
1. Samenvatting – financiële analyse

Financiële analyse 2024

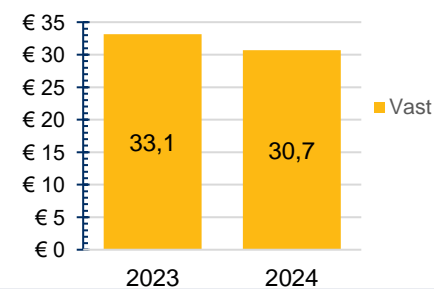
Eigen vermogen in € mln

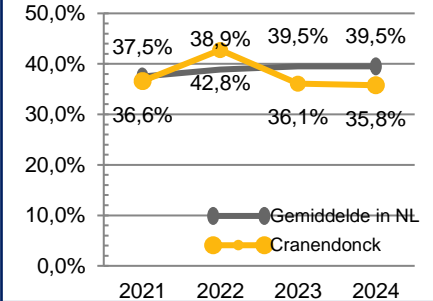
Opbouw eigen vermogen in € mln

Externe financiering in € mln

Solvabiliteit in % van balanstotaal

Het **eigen vermogen** van de gemeente neemt toe en bedraagt € 28,4 mln eind 2024. Binnen de reserves is zichtbaar dat de **bestemmingsreserves** toenemen. Dit hangt voornamelijk samen met de vorming van de reserve gemeenschapsvoorzieningen van € 2,2 mln (ten laste van de algemene reserve) en de verhoging van de reserve grondexploitatie met € 1,2 mln. Door ons zijn de mutaties in de reserves gecontroleerd en akkoord bevonden.

De **externe financiering** van de gemeente neemt in 2024 af naar € 30,7 mln. De beschikbare liquiditeit eind 2024 bedraagt nog € 5,7 mln. In 2024 zijn geen majeure investeringsprojecten gerealiseerd. De **solvabiliteit** (als kengetal voor de financiële positie) ligt daardoor in lijn met vorig jaar. Voor de toekomst staat een ambitieus investeringsplan op de agenda van circa € 25 mln verdeeld over circa 50 projecten, waaronder Centrumplan Budel, de gemeenschapshuizen en het IHP.

De **weerstandscapaciteit** van de gemeente is bepaald op € 11,4 mln en bestaat – naast de algemene reserve – ook uit onbenutte belastingcapaciteit. Dit is ruim voldoende om de gemelde risico's van € 4,2 mln op te vangen. Voor het risico rondom de 'schadeclaim omgevingsvergunning supermarkt' is geen bedrag gekwantificeerd.

Ondanks dat de financiële positie gezond is, merken wij gezien de verwachte tekorten op dat toekomstige keuzes mogelijk noodzakelijk zijn. Algemene reserves kunnen immers maar eenmaal worden ingezet: ofwel ter financiering van nieuwe projecten ofwel ter dekking van tekorten en risico's. In dit kader adviseren wij de wijze waarop de risico actualisatie plaatsvindt, te herzien en het nut en de noodzaak van enkele bestemmingsreserves te evalueren.

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting																				
Gehanteerde goedkeurings- en rapporteringstolerantie	Wij hebben de jaarrekeningcontrole 2024 uitgevoerd met inachtneming van onderstaande toleranties. Indien de geconstateerde fouten en onzekerheden het bedrag van de goedkeuringstolerantie niet overschrijden, kan in beginsel een goedkeurende controleverklaring worden afgegeven.																				
	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Grondslag</th> <th>Omvang</th> <th>Tolerantie</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Fouten</td> <td>1% van de gerealiseerde lasten inclusief dotatie reserves</td> <td>€ 80.896.000</td> <td>€ 808.960</td> </tr> <tr> <td>Onzekerheden</td> <td>3% van de gerealiseerde lasten inclusief dotatie reserves</td> <td>€ 80.896.000</td> <td>€ 2.426.880</td> </tr> <tr> <td>Rapporteringstolerantie</td> <td>10% van de goedkeuringstolerantie</td> <td>-</td> <td>€ 81.000</td> </tr> </tbody> </table>		Grondslag	Omvang	Tolerantie	Fouten	1% van de gerealiseerde lasten inclusief dotatie reserves	€ 80.896.000	€ 808.960	Onzekerheden	3% van de gerealiseerde lasten inclusief dotatie reserves	€ 80.896.000	€ 2.426.880	Rapporteringstolerantie	10% van de goedkeuringstolerantie	-	€ 81.000				
		Grondslag	Omvang	Tolerantie																	
	Fouten	1% van de gerealiseerde lasten inclusief dotatie reserves	€ 80.896.000	€ 808.960																	
Onzekerheden	3% van de gerealiseerde lasten inclusief dotatie reserves	€ 80.896.000	€ 2.426.880																		
Rapporteringstolerantie	10% van de goedkeuringstolerantie	-	€ 81.000																		
Controleverschillen	In de jaarrekening 2024 resteren onderstaande ongecorrigeerde controleverschillen en onzekerheden met betrekking tot de getrouwheid. Omdat het totaal aan controleverschillen onder de toleranties blijft, heeft dit geen effect op ons oordeel.																				
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Omschrijving</th> <th>Omvang fout</th> <th>Richting</th> <th>Omvang onzekerheid</th> <th>Verwijzing</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Restpositie de Borgh niet voorzien</td> <td>-/- € 66.000</td> <td>negatief</td> <td></td> <td>3.5</td> </tr> <tr> <td>Vaststelling levering zorg</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>€ 734.000</td> <td>3.4</td> </tr> <tr> <td>Totaal getrouwheidsoordeel</td> <td>-/- € 66.000</td> <td>negatief</td> <td>€ 734.000</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p><u>Controle op de SiSa bijlage</u> <i>Uit onze controle op de specifieke uitkeringen (SiSa) is gebleken dat de kosten ten laste van de specifieke uitkering Inburgering (SiSa G10) voor € 63.000 te hoog zijn verantwoord en de kosten ten laste van de specifieke uitkering verduurzaming (SiSa J94) voor € 63.000 te laag zijn verantwoord. De SiSa bijlage is hier op aangepast. Dit heeft per saldo geen effect op het resultaat en het vermogen. Afsproken is dat de administratie 2025 hierop wordt aangepast.</i></p>	Omschrijving	Omvang fout	Richting	Omvang onzekerheid	Verwijzing	Restpositie de Borgh niet voorzien	-/- € 66.000	negatief		3.5	Vaststelling levering zorg	-	-	€ 734.000	3.4	Totaal getrouwheidsoordeel	-/- € 66.000	negatief	€ 734.000	
Omschrijving	Omvang fout	Richting	Omvang onzekerheid	Verwijzing																	
Restpositie de Borgh niet voorzien	-/- € 66.000	negatief		3.5																	
Vaststelling levering zorg	-	-	€ 734.000	3.4																	
Totaal getrouwheidsoordeel	-/- € 66.000	negatief	€ 734.000																		

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting
Jaarverslag verenigbaar	Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig het BBV is opgesteld en, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening . De programmaverantwoording en paragrafen hebben wij marginaal getoetst, wat zoveel betekent als het signaleren van mogelijke tegenstrijdigheden. De accountantscontrole omvat derhalve geen oordeel over de inhoudelijke juistheid en/of volledigheid van de informatieverstrekking opgenomen in de programmaverantwoording.
Schattingen	<p>De opstelling van de jaarrekening vereist dat het college oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van de baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen zijn in het kader van onze controleopdracht op aanvaardbaarheid beoordeeld. Hierbij hebben wij geen belangrijke tekortkomingen geconstateerd.</p> <p>In uw jaarrekening zijn de volgende belangrijke schattingen verwerkt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De waardering van de grondexploitaties en positie Baronie van Cranendonck (zie bevinding 3.2); • De waardering van de voorzieningen groot onderhoud (zie bevinding 3.3); • De waardering van de overige voorzieningen, waaronder de personele voorzieningen. • De inbaarheid van debiteuren en de getroffen voorziening voor dubieuze debiteurenposities. • De volwaardigheid van de te vorderen positie ten aanzien van de Opvang Oekraïne (3.5)

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting
Verbonden partijen	<p>In uw jaarrekening zijn diverse bijdragen aan verbonden partijen verwerkt. De (op basis van de financiële impact en risicoprofiel) belangrijkste verbonden partijen betreffen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • GR Samenwerking A2-gemeenten: € 6,7 mln • GR Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost: bijdrage € 1,3 mln • GR Werkvoorzieningsschap De Risse groep: bijdrage € 2,3 mln <p>Bovengenoemde bedragen zijn verwerkt op basis van de (concept)jaarcijfers 2024 zoals opgeleverd door de verbonden partij. Wij stemmen in met de huidige verwerking in de jaarrekening. In dit verband wijzen wij u op het volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wij hebben geadviseerd aan de GRSA2 om de financieringswijze te herzien, zodanig dat structurele kosten in balans zijn met structurele bijdragen van gemeenten. De huidige wijze waarop 'incidentele specials' door uw gemeente worden toegekend en worden verwerkt in de begroting, draagt niet bij aan het inzicht in de structurele kosten van de GRSA2. • De kosten voor de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost gaan de komende jaren omhoog. Bovendien is daar beperkt weerstandsvermogen beschikbaar om hogere kosten en risico's op te vangen. Wij adviseren dit goed te monitoren.
SiSa-Bijlage	<p>De SiSa-bijlage en bijbehorende stukken dienen door uw organisatie voor 15 juli a.s. elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. De verplichte tabellen voor fouten en onzekerheden die aangeleverd moeten worden bij het CBS zijn opgenomen achter in het verslag.</p>

3.1 Rechtmatigheid

Rechtmatigheid																							
<i>Algemeen</i>	<p>Met de rechtmatigheidsverantwoording legt het college van B&W verantwoording af over drie aspecten van de financiële rechtmatigheid, met inachtneming van de landelijke kaders (bijvoorbeeld de Kadernota rechtmatigheid) en de gestelde kaders door de gemeenteraad (o.a. de financiële verordening, het controleprotocol en het normenkader). Hierbij is rekening gehouden met een tolerantiegrens van 1% (zijnde € 808.960) en een rapporteringsgrens van € 81.000.</p> <p>Onze rol als accountant betreft het vaststellen dat eventuele rechtmatigheidsafwijkingen juist en volledig zijn opgenomen en toegelicht, rekening houdend met bovenstaande grenzen. Wij hebben hiervoor de uitkomsten van de Verbijzonderde Interne Controle (VIC) geïnspecteerd en de ingenomen standpunten getoetst.</p>																						
<i>Criteria</i>	<p>Het college van B&W is van mening dat er onrechtmatigheden zijn begaan in 2024 die onder de tolerantiegrens van € 808.960 blijven. Hiermee is er rechtmatig gehandeld binnen de kaders. Zie onderstaand de gemelde onrechtmatigheden:</p> <table border="1"><thead><tr><th>Criteria</th><th>Gemelde afwijking</th><th>Waarvan acceptabel</th><th>Ons oordeel</th></tr></thead><tbody><tr><td>Voorwaardencriterium</td><td>€ 360.000</td><td>€ 0</td><td>Akkoord, zie toelichting volgende dia</td></tr><tr><td>Begrotingscriterium</td><td>€ 10.000</td><td>€ 0</td><td>Akkoord, zie toelichting volgende dia</td></tr><tr><td>Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium</td><td>-</td><td>-</td><td>Akkoord</td></tr><tr><td>Totaal rechtmatigheidsoordeel</td><td>€ 370.000</td><td>€ 370.000</td><td></td></tr></tbody></table>			Criteria	Gemelde afwijking	Waarvan acceptabel	Ons oordeel	Voorwaardencriterium	€ 360.000	€ 0	Akkoord, zie toelichting volgende dia	Begrotingscriterium	€ 10.000	€ 0	Akkoord, zie toelichting volgende dia	Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium	-	-	Akkoord	Totaal rechtmatigheidsoordeel	€ 370.000	€ 370.000	
Criteria	Gemelde afwijking	Waarvan acceptabel	Ons oordeel																				
Voorwaardencriterium	€ 360.000	€ 0	Akkoord, zie toelichting volgende dia																				
Begrotingscriterium	€ 10.000	€ 0	Akkoord, zie toelichting volgende dia																				
Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium	-	-	Akkoord																				
Totaal rechtmatigheidsoordeel	€ 370.000	€ 370.000																					
<i>Onze verklaring</i>	<p>Ons inziens is bovenstaande tot stand gekomen binnen de spelregels en op getrouwe wijze weergegeven in de rechtmatigheidsverantwoording. De bijbehorende toelichting, in de paragraaf bedrijfsvoering, geeft het gewenste inzicht. Dit hebben wij meegewogen in het afgeven van het goedkeurend oordeel bij de jaarrekening.</p>																						

3.1 Rechtmatigheid (vervolg)

Rechtmatigheid (vervolg)

Voorwaarden criterium

Ten aanzien van dit criterium zien de risico's vooral toe op naleving van de aanbestedingswetgeving. Door de A2-organisatie is een uitgebreide inkoopanalyse opgesteld waarbij is getoetst of is voldaan aan de aanbestedingswetgeving. Deze is vervolgens afgestemd met de controller en met ons gedeeld. Wij zijn het eens met de getrokken conclusies en de opgenomen toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering en merken hierbij op:

- De totale onrechtmatigheid is gekwantificeerd op € 360.000 en ziet toe op een viertal inkoopdossiers van verschillende aard. Indien geen actie wordt ondernomen lopen deze onrechtmatigheden door in 2025.
- Ten aanzien de opvang van Oekraïense ontheemden vallen twee dossiers op:
  - (1) ten aanzien van de beveiligingsdiensten (circa € 730.000 aan lasten) was reeds in 2023 een contract afgesloten. Omdat gaandeweg duidelijk werd dat deze opvang zou worden verlengd is een Europese aanbesteding gestart en wordt vanaf december 2024 ingekocht bij een nieuwe leverancier. Door het college is gemotiveerd dat het overbruggingscontract voor 2024 rechtmatig tot stand is gekomen.
  - (2) ten aanzien van de noodoplossing voor de energievoorziening (circa € 240.000 aan lasten) is door de gemeente snel gehandeld en onderhands enkelvoudig een contract afgesloten. Dit mag tijdelijk, echter gezien de omvang van de lasten had hier formeel een Europese aanbestedingsprocedure moeten worden opgestart. Dit is als onrechtmatigheid gemeld en loopt door in 2025.
- Voor 2025 zijn diverse inkoopdossiers geselecteerd met een verhoogd risico op toekomstige onrechtmatigheden. Hierbij valt onder andere op dat bij bepaalde crediteuren meerdere opdrachten worden ingekocht bovenop een reeds bestaand inkoopcontract. Als geen duidelijk onderscheid gemaakt kan worden tussen losse opdrachten of indien deze een repeterend karakter hebben, kan het verstandig zijn om percelen samen te voegen tot een opdracht. Bovendien zijn enkele inhuurcontracten gesignaleerd buiten de MSP constructie die bij verdere verlenging mogelijk onrechtmatig worden. Wij hebben geadviseerd dit te monitoren en waar nodig actie te ondernemen.
- Voor inkopen waarbij het extern bureau (Bizob) is ingeschakeld loopt de organisatie een beperkt risico op afwijkingen van de aanbestedingsregels. Bij inkopen (veelal tussen € 50.000 en € 200.000) zonder betrokkenheid van Bizob, blijkt uit de inkoopanalyse dat regelmatig wordt afgeweken van het eigen inkoopbeleid zonder duidelijke motivatie in de vorm van een inkoopstrategie. Deze inkoopstrategieën zijn belangrijk om vooraf de doelmatigheid en rechtmatigheid van een inkoop vast te stellen.

3.1 Rechtmatigheid (vervolg)

Rechtmatigheid (vervolg)

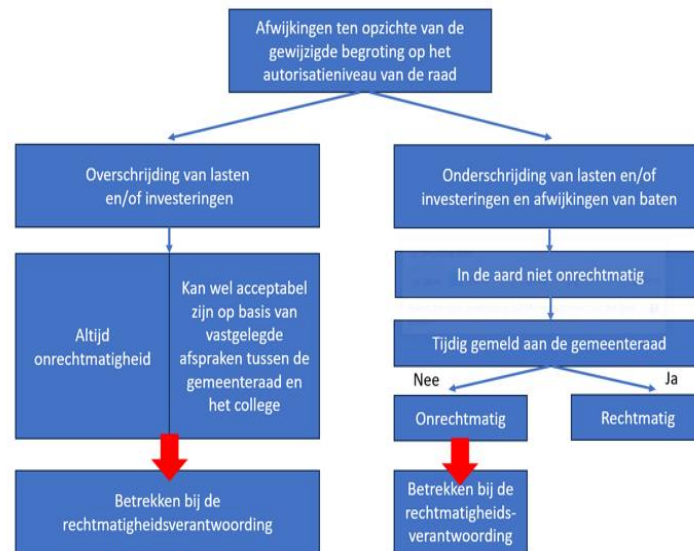
Begrotings-criterium

Voor dit criterium is aangesloten bij de Kadernota Rechtmatigheid 2024 (zie schema hiernaast), de financiële verordening en het controleprotocol. U hebt daarbij als raad geen duidelijke regels gesteld rondom het tijdig melden van afwijkingen.

Hiermee rekening houdend, komt het college tot het volgende

- Op geen enkel programma is een overschrijding van de lasten zichtbaar. Hier spelen dus geen onrechtmatigheden.
- Op een drietal kredieten is een beperkte overschrijding van totaal (€ 10.000). Deze zijn als onrechtmatig aangemerkt.
- Rondom het tijdig melden van de financiële voordelen (onderschrijdingen van lasten, afwijkingen op baten etc.) is het college van mening dat dit nog kan bij de jaarrekening. Om die reden zijn deze niet betrokken in de rechtmatigheidsverantwoording. Uiteraard zijn verschillen wel toegelicht per programma.

Wij stemmen hiermee in. Wij adviseren u als raad om de financiële verordening aan te passen zodat dit beter aansluit op de kadernota, vooral rondom de uitleg van tijdig melden. Wij hebben het college geadviseerd om het budgetbeheer aan te scherpen, ook rondom financiële voordelen.

3.2 Grondbedrijf

Grondexploitaties

Bevinding													
Grond exploitaties	<p>Geïnvesteed vermogen na aftrek voorziening in € mln</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Overig</th> <th>Airpark</th> <th>Baronie</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2023</td> <td>4,2</td> <td>-5,4</td> <td>-0,1</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td>0,0</td> <td>-4,4</td> <td>-0,6</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Overig	Airpark	Baronie	2023	4,2	-5,4	-0,1	2024	0,0	-4,4	-0,6
	Jaar	Overig	Airpark	Baronie									
2023	4,2	-5,4	-0,1										
2024	0,0	-4,4	-0,6										
	<p>Het geïnvesteede vermogen in lopende exploitaties bedraagt -/- € 5 mln en vertegenwoordigt daarmee per saldo een positie 'nog te maken kosten'. Vooral op bedrijventerrein Airpark lopen de gerealiseerde verkopen voor op de kosten. De belangrijkste mutaties in 2024 betreffen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beëindiging grex Baronie van Cranendonck -/- € 4,2 mln (zie volgende dia) • Verkopen Neerlanden -/- € 1,2 mln • Tussentijdse winstneming + € 1,4 mln (Airpark en Neerlanden) • Dotatie verliesvoorziening Rubenslaan -/- € 0,2 mln <p>De tussentijdse winstneming ad € 1,4 mln is berekend naar rato van de voortgang conform de voorgeschreven POC methode. Hierbij valt de winstneming bij Airpark (€ 985.000) op, omdat hier in 2024 beperkt voortgang is. Dit komt voort uit een positieve bijstelling van de eindwinst door een verhoging van de grondprijzen (gebaseerd op taxaties). In 2025 wordt deze grondexploitatie naar verwachting uitgebreid. De verliesvoorziening bedraagt € 254.000 en ziet volledig toe op project Rubenslaan. Wij stemmen in met de getroffen verliesvoorziening.</p> <p>Het risicoprofiel van de lopende grondexploitaties is laag, gezien het negatieve geïnvesteede vermogen en de verwachte toekomstige winsten ('stille reserves'). Bij het voorstel van de jaarrekening wordt daarom voorgesteld de risicoreserve af te romen van € 1,7 mln naar € 531.000.</p> <p>Wij hebben de gemeente gewezen op een risico binnen project Neerlanden. Op dit project is een subsidie Startbouwimpuls ad € 712.000 ontvangen. Een dergelijke subsidie is pas zeker als aan alle voorwaarden is voldaan en de subsidie definitief is vastgesteld.</p>												

3.2 Grondbedrijf (vervolg)

Grondbedrijf – vervolg

Baronie van Cranendonck

Het project Baronie van Cranendonck kent binnen de gemeente een lange en complexe voorgeschiedenis. Op 11 maart 2025 heeft de gemeenteraad besloten om de grondexploitatie te beëindigen per 31 december 2024, mede omdat er sprake is van onvoldoende opbrengsten. De gemeente is voornemens om de vastgoedposities in dit gebied binnen afzienbare tijd te verkopen. Er vindt derhalve binnen de gemeente geen ontwikkeling van gronden meer plaats.

Als gevolg hiervan is de vastgoedpositie (grond en gebouwen) van de gemeente verplaatst van de voorraad grondexploitaties naar de materiele vaste activa voor een waarde van € 2,8 mln. Dit betreft de oorspronkelijke inbrengwaarde van het vastgoed bij opening van de grondexploitatie in 2016. Aanvullend heeft dit in de jaarrekening 2024 geleid tot een verlies van € 1,6 mln, bestaande uit de gemaakte kosten op dit project tussen 2016 en 2024. Wij hebben bovenstaande getoetst aan de verslaggevingsregels en constateren dat dit - rekening houdend met de feiten en omstandigheden – op een passende wijze is verwerkt en toegelicht in de jaarrekening.

Met betrekking tot dit project merken wij aanvullend het volgende op:

- Het financiële risico voor de gemeente schuilt met name in de nog te realiseren verkoopsom voor het vastgoed. In dit kader heeft de gemeente een taxatie laten uitvoeren. Op basis hiervan wordt geen verdere afwaardering verwacht.
- In tegenstelling tot gronden dient op gebouwen wel te worden afgeschreven. Wanneer verkoop van de totale vastgoedpositie niet binnen afzienbare termijn plaatsvindt, is een splitsing naar grond en gebouwen ten behoeve van de waardering in de jaarrekening nodig.
- De totale projectkosten bedragen feitelijk reeds € 5,2 mln. In overige jaren is reeds een fors tussentijds verlies genomen.
- De toekomstige kosten en opbrengsten (met name beheer en onderhoud) worden niet meer geactiveerd en drukken op de reguliere exploitatie. Voor 2025 wordt rekening gehouden met een bedrag van € 155.000.

Projectbeheer

In het verleden is aandacht gevraagd voor de risico's op bovengenoemd project en de wijze waarop de gemeente financieel 'in control' was. Om financiële verrassingen bij grondexploitaties en faciliterende plannen in de toekomst voorkomen, vinden dat het projectbeheer verbeterd moet worden. De samenwerking tussen financiën (van de GRSA2), de controller (van de gemeenten), de planeconoom (externe inhuur) en de individuele projectleiders (in dienst en inhuur) is hierbij niet optimaal. De personele wisselingen – vooral op projectleider niveau - dragen hier niet aan bij.

3.3 Voorzieningen groot onderhoud

Voorzieningen groot onderhoud

Bevinding

De gemeente heeft ter financiering van toekomstig onderhoud aan haar investeringen (gebouwen, wegen, etc.) egalisatie-voorzieningen en reserves gevormd. Een voorziening moet, in tegenstelling tot een bestemmingsreserve, volledig zijn. In het kader van onze jaarrekeningcontrole besteden wij nadrukkelijk aandacht aan de diverse onderhoudsvoorzieningen. Hierbij richten wij ons met name op de volgende vragen:

1. Zijn de jaarlijkse stortingen in de voorzieningen in overeenstemming met de begroting en gebaseerd op een onderhoudsplaning?
2. Zijn de onttrekkingen aan de voorziening in lijn met het doel van de voorziening?
3. Ligt het eindsaldo van de voorziening in lijn met het onderhoudsplan?

De standen van de diverse onderhoudsvoorzieningen ultimo 2024 ten opzichte van het plan zijn als volgt:

Stand van de voorzieningen

	Plan	Storting	Stand 31-12-2024 (plan)	Stand 31-12-2024 (realiteit)	Verschil
Onderhoud wegen en verlichting	2021-2025	€ 793.000	€ 320.000	€ 394.000	€ 74.000
Onderhoud gebouwen	2020-2034	€ 663.000*	€ 578.000	€ 485.000	-/- € 93.000
Riolering	2021-2025	N.v.t.	€ 1.670.000	€ 2.148.000	€ 478.000
Afvalstoffenheffing	N.v.t.	N.v.t.	€ 415.000	€ 415.000	€ 0

Wegen

Voor het onderhoud van **wegen** wordt gewerkt op basis van beheerplan 2021-2025, voor **verlichting** op basis van een plan 2024-2028. De onderhoudsuitgaven op wegen lopen hierbij wat achter op het plan. Bovendien moet dit plan worden geactualiseerd in 2025 om de toekomstige uitgaven betrouwbaar te ramen. Gezien het stabiele karakter van de uitgaven aan wegen en verlichting en de beperkte omvang van de voorziening, is het een alternatief om de jaarlijkse uitgaven in de exploitatie op te nemen. Wij adviseren hier bij het actualiseren van het plan een keuze in te maken.

3.3 Voorzieningen groot onderhoud (vervolg)

Voorzieningen groot onderhoud

<i>Gebouwen</i>	<p>Voor het onderhoud gebouwen wordt gewerkt op basis van een meerjarenonderhoudsplanning uit 2020. Op basis van een actualisatie van de geplande onderhoudsuitgaven is gedurende 2024 geconstateerd dat de voorziening op korte termijn zou zijn uitgeput. Om die reden is de reguliere storting van € 463.000 eenmalig verhoogd met € 200.000. De werkelijke onderhoudsuitgaven in 2024 (€ 921.000, vooral aan de Zuiderpoort en het gemeentehuis) zijn hoger dan oorspronkelijk geraamd. Dit bevestigt de noodzaak van de incidentele storting en verklaard de lagere stand ten opzichte van oorspronkelijk raming. Op basis van de raming loopt de voorziening eind 2028 richting het nulpunt. Wij hebben geadviseerd de onderhoudsplanning in 2025 grondig te herzien en na te gaan wat dit betekent voor de jaarlijkse dotatie. Wij merken hierbij op dat het een vereiste is vanuit de verslaggevingsregels dat deze storting jaarlijks een gelijkblijvend bedrag is.</p>
<i>Riool en afval</i>	<p>De voorzieningen voor riolering en afvalstoffenheffing betreffen geen zuivere onderhoudsvoorziening, maar zijn ontstaan vanuit voordelen op dit taakveld en mede bedoeld voor het egaliseren van tarieven richting de toekomst. Deze posities zijn juist verwerkt in de jaarrekening. Bij riolering valt daarbij op dat het begrotingstechnisch de bedoeling was om deze voorziening in te zetten. Omdat de kosten lager uitvallen (vooral door uitstel van investeringen) is een 'overschot' gerealiseerd op dit taakveld en neemt de voorziening verder toe.</p>

3.4 Jeugdhulp en WMO

3.5 Overige bevindingen

Overige bevindingen

De Borgh

Ten aanzien van de financiële verhoudingen met gemeenschapshuis De Borgh spelen in de jaarrekening de volgende zaken:

- Door de gemeente is besloten om de verstrekte lening aan Stichting gemeenschapshuis Budel met een saldo van € 315.000 af te boeken, gebaseerd op het collegebesluit van 18 maart 2025. U bent hierover als raad geïnformeerd middels een raadsinformatiebrief. De vordering is hiermee uit de boeken en het financiële risico op deze positie is daarmee weg.
- Alle overige posities (huurvorderingen, betalingsachterstanden, etc.) waren feitelijk in de jaarrekening van 2023 reeds voorzien. Tijdens onze controle is gebleken dat er nog een aanvullende vordering gewaardeerd staat van € 66.000. Deze wordt eveneens oninbaar geacht en is ten onrechte niet voorzien of afgeboekt. Dit bedrag is opgenomen als controleverschil.
- Rondom de BTW afwikkeling op de investering in de Borgh speelt al jaren een discussie met de fiscus omtrent de hoogte van de vooraf trek. De gemeente wordt bij dit dossier bijgestaan door een extern deskundige. De verwachting is dat hier in 2025 duidelijkheid overkomt en dat de diverse BTW posities in de administratie kunnen worden opgeschoond.

Opvang Oekraïne

Voor de realisatie van opvanglocaties voor Oekraïense vluchtelingen wordt de gemeente gecompenseerd door het Rijk en wordt verantwoording afgelegd middels SiSa. De gemeente heeft gedurende 2024 vier locaties geëxploiteerd, te weten Rubenslaan, De Schulp, St. Andreasschool en De Baronie. Wij merken ten aanzien van deze regeling het volgende op:

- De totale lasten bedragen in 2024 circa € 2 mln en bestaan uit transitiekosten en reguliere kosten, zoals leefgelden en overige ingekochte diensten (beveiliging, energievoorziening, projectleiding etc).
- De bekostiging door het Rijk vindt in basis plaats op vaste normbedragen per gerealiseerde opvangplek. Aanvullend mogen transitiekosten worden gedeclareerd indien daar een aanvraag voor is gedaan. Indien de normvergoeding ontoereikend is, mag voor de extra meerkosten compensatie worden aangevraagd. Daarmee is de uitvoering van deze regeling in basis altijd budgetneutraal.
- In de jaarrekening is een vordering opgenomen van € 1,2 mln einde jaar die toeziet op de declaratie van de locatie Baronie, de transitiekosten Baronie en de meerkosten. Voor deze onderdelen heeft de gemeente verzuimd vooraf een formele aanvraag te doen waardoor nooit een voorschot is ontvangen. Naar aanleiding van onze controle is afstemming over deze posities geweest met het ministerie. Het college gaat er hierbij vanuit dat alle bedragen worden ontvangen en de positie inbaar is. Gezien de achtergrond van de regeling en de omstandigheden stemmen wij hiermee is.

3.5 Overige bevindingen

Overige bevindingen

<i>Verlofsaldi</i>	<p>Naar aanleiding van de CAO wijziging is sinds 2022 een voorziening spaarverlof gevormd. Aanvullend wordt door de gemeente ook bovenmatig verlof (d.w.z. meer dan 200 uur) in de voorziening gestort. De hoogte van de voorziening is in 2024 licht afgenomen naar € 231.000 (2023: € 244.000). De voorziening is gebaseerd op 6.958 uren tegen een gemiddeld tarief van € 33 (inclusief cao verhoging en sociale lasten). De gemeente hanteert voor het vormen van een voorziening een vaste beleidslijn. Het overige verlofsaldo wat niet is opgenomen in de voorziening betreft nog 7.185 uur.</p>
<i>Wethouders pensioen</i>	<p>De gemeente is verplicht om binnen hun eigen financiën een voorziening aan te houden voor de pensioenverplichtingen van (oud) wethouders. Deze voorziening bedraagt eind 2024 € 579.000, en bestaat uit een geschatte verplichting voor pensioen (totaal € 1,2 mln) na aftrek van het verzekerde bedrag per persoon (totaal € 691.000). De post is verhoogd als gevolg van een gedaalde rekenrente. Wij hebben deze positie gecontroleerd aan de hand van de berekening door een extern deskundige en stemmen in met opgenomen positie.</p> <p>Wij merken daarnaast op dat de financiering van deze pensioenverplichtingen in de toekomst waarschijnlijk overgaat naar het ABP en dat het af te storten bedrag van de gemeente mogelijk niet overeenkomt met de huidige voorziening. De gemeente heeft hiermee geen rekening gehouden in het weerstandsvermogen. Wij adviseren deze ontwikkeling nauwlettend te volgen.</p>
<i>Claim supermarkt</i>	<p>Binnen de gemeente Cranendonck loopt al jaren een juridische procedure ten aanzien van een omgevingsvergunning voor een supermarkt. Hierbij is door de tegenpartij een forse claim ingediend. Vanwege de onduidelijkheid over de afloop van deze procedure en de omvang van een eventueel schadebedrag, heeft de gemeente in de jaarrekening 2024 evenals in voorgaande jaren geen voorziening getroffen. Het risico is toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen en is opgenomen onder de niet uit de balans blijvende risico's in de jaarrekening. Dit is ons inziens passend binnen de verslaggevingsregels en volgt een consistente lijn. De verwachting is overigens dat in 2025 duidelijkheid komt over deze casus.</p>

4. Interne beheersing

Interne beheersing	
<i>Algemeen beeld</i>	<p>Wij hebben – gezien de verwevenheid tussen de gemeente en de A2-organisatie - de interne beheersing beoordeeld op totaal niveau. Op basis van onze werkzaamheden constateren wij in algemene zin dat de processen in opzet toereikend. Wij hebben hierbij geen significante tekortkomingen in de interne beheersing geconstateerd. Anders zouden wij mogelijk niet tot een goedkeurend oordeel kunnen komen.</p>
<i>Samenwerking A2</i>	<p>De belangrijkste aandachtspunten ten aanzien van de samenwerking met de A2 betreffen ons inziens:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een andere inrichting van de Verbijzonderde Interne Controles (VIC) functie. Hierover zijn afspraken gemaakt tussen de gemeenten en de GRSA2, welke in de praktijk niet goed blijken te werken. Naar ons idee is de 'afstand' tussen het VIC team en de gemeente te groot. Om proactief te kunnen sturen en procesverbeteringen te realiseren binnen de gemeente, is het nodig dat VIC werkzaamheden tijdig gedurende het jaar worden uitgevoerd en dat VIC medewerkers samen optrekken met de medewerkers van de gemeente. • Het afbouwen van de afhankelijkheid van inhuur op de functies financiën en controle. Hoewel tijdelijke inhuur soms nodig en zinvol kan zijn, denken wij dat structurele verbeteringen vooral worden gerealiseerd met vaste medewerkers in dienst. • Het centraliseren en uniformeren van financiën en het verslaggevingsproces voor vier organisaties. Dit verkleint ons inziens de kwetsbaarheid per gemeente en kan leiden tot efficiency voordelen, zoals het uniformeren van de jaarrekening en het centraal uitwerken van paragrafen (verbonden partijen etc.).
<i>Gemeente</i>	<p>Verder wijzen wij u nog op de volgende procesmatige verbeterpunten binnen de gemeente:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Optimalisering van de inkoopprocessen (inkoopstartdocumenten, contractmanagement en verplichtingenadministratie) ter bevordering van het doelmatig en rechtmatig inkopen. • Het optimaliseren van de processen rondom factuurautorisatie, prestatievastlegging en de administratieve afhandeling. In dit kader ontbreekt in bepaalde gevallen het vier-ogen principe en vindt de registratie van documenten (offertes, inkoopcontracten, prestatieverklaringen etc.) niet centraal en op gestructureerde wijze plaats. Op die manier is het moeilijk om de getrouwheid en rechtmatigheid van lasten te controleren. • Verbetering van het financieel beheer op projecten, waaronder grondexploitaties. <p>In 2025 zullen wij u uitgebreidere vorm informeren over de detailbevindingen over de interne beheersing via de management letter.</p>

4. Interne beheersing

Interne beheersing

VIC uitkomsten

De Verbijzonderde Interne Controle (VIC) vindt plaats in aanvulling op de interne controles die binnen de processen worden uitgevoerd en dient ter vaststelling van het effectief en efficiënt functioneren van deze processen en interne controles. Daarnaast is de uitvoering van de VIC een waarborg voor een getrouwe en rechtmatige totstandkoming van de financiële verantwoording. Tijdens onze controle hebben wij gebruikt gemaakt van de uitkomsten van de (VIC) werkzaamheden. Daarnaast hebben wij aanvullend onze eigen controles uitgevoerd, rekening houdend met het risico profiel en de omvang van de geldstromen. Uiteindelijk zijn binnen de gemeente voldoende bewijsstukken gevonden om de VIC en onze controle werkzaamheden af te ronden. Daaruit zijn uiteindelijk geen materiele fouten of onzekerheden voor de jaarrekening gebleken. Wij benadrukken hierbij nogmaals het belang om de VIC werkzaamheden in 2025 spoedig op te pakken. Wij zullen onze interim en eindejaar controle 2025 onder andere hierop afstemmen.

IT omgeving

Onze rol als accountant is primair gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening. Wij betrekken in onze controle aanpak alleen die elementen van de IT omgeving die invloed hebben op de totstandkoming van de jaarrekening en de onderliggende financiële processen. De IT omgeving is door u grotendeels uitbesteed aan de A2-samenwerking. We melden hierover op hoofdlijnen het volgende:

- Wij hebben vanuit onze controle op de jaarrekening geen belangrijke tekortkomingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking geconstateerd.
- Er zijn ons geen signalen bekend van ongeautoriseerde handelingen binnen de relevante systemen (financiële administratie, salarisadministratie, zorgadministratie etc.). Ten aanzien van de inrichting van rollen en rechten merken wij op dat het '4-ogen principe' bij de accordering van facturen binnen de administratie niet wordt afgedwongen. Dit is ondervangen door VIC werkzaamheden. Het is een verder een aanbeveling om de rollen en rechten binnen alle relevante pakketten periodiek te toetsen, bij voorkeur vanuit de VIC.
- De A2-organisatie werkt aan een actieplan om te voldoen aan de gestelde eisen rondom informatiebeveiliging (waaronder de BIO en NIS2). Vanuit de zelfevaluatie door de gemeente (via Ensia) en externe audits zijn diverse verbeterpunten gesignaleerd. Gezien de risico's en dreigingen op dit gebied benadrukken wij het belang hiervan.
- Er spelen relatief veel projecten die - ons inziens - met een beperkte bezetting moeten worden uitgevoerd. Bovendien blijkt het moeilijk om bepaalde functies (functionaris gegevensbescherming en privacy officer) in te vullen. De A2-organisatie is op dit gebied kwetsbaar.

5. Overige aspecten in relatie tot onze controle

Onderwerp	Toelichting
Geen sprake van beperkingen in de reikwijdte van onze controle	Er zijn geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle opgetreden. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door de medewerkers van de gemeente en GRSA2 de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.
Fraude	<p>De verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude ligt primair bij het college. Onze rol als accountant is om vast te stellen dat de jaarrekening vrij is van materiële afwijkingen door fouten of fraude. Bij fraude is het risico dat een afwijking niet ontdekt wordt groter dan bij fouten, omdat fraude vaak samen gaat met activiteiten om de fraude te verhullen. Onze werkzaamheden ten aanzien van fraude bestaan onder andere uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alertheid op fraudesignalen gedurende de controle; • Evalueren en bespreken van mogelijkheden tot fraude en fraudesignalen met het management en college; • Het uitvoeren van een analyse op handmatige journaalposten, onder andere om ingrijpen van het bestuur in de interne beheersing te kunnen identificeren; • Het uitvoeren van controlewerkzaamheden op schattingsposten, onder andere om oneigenlijke beïnvloeding door het management en college te kunnen identificeren; • Het beoordelen van rechten in de financiële administratie en de bankapplicatie alsmede het uitvoeren van een bankanalyse, met als doel om fouten en fraude in de uitgaande betalingen te kunnen identificeren. <p>Er zijn gedurende 2024 door ons geen materiële fraudegevallen geconstateerd en er zijn ons eveneens geen vermoedens van fraude bekend. Daarnaast heeft het college aan ons geen melding gemaakt van geconstateerde fraudegevallen of andere fraudesignalen.</p>
Claims en juridische procedures	Er zijn behoudens hetgeen is toegelicht rondom de claim supermarkt geen andere belangrijke (dreigende en niet gewaardeerde) claims en/of juridische procedures met een mogelijke materiële impact op de cijfers per ultimo 2024.

5. Overige aspecten in relatie tot onze controle

Onderwerp	Toelichting
Gebeurtenissen na balansdatum	Er zijn geen belangrijke gebeurtenissen na balansdatum anders dan hetgeen opgenomen in de niet uit de balans blijkende verplichtingen.
Onafhankelijkheid	Wij zijn onafhankelijk van uw organisatie en voor zover wij weten heeft zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels (Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij Assurance-opdrachten (VIO)) ten aanzien van de onafhankelijkheid.
Openstaande punten	<ul style="list-style-type: none"> • Raadsvergadering vaststellen jaarrekening • Ondertekenen LOR door het college • Afronden interne dossierreview • Verstrekken van de controleverklaring (deadline 15 juli 2025)

6. Bijlage 1 – Tabel fouten en onzekerheden SiSa

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in €	Toelichting fout / onzekerheid
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	-	0	n.v.t.
C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	-	0	n.v.t.
C92	Regeling specifieke uitkering informatiepunten Digitale Overheid	-	0	n.v.t.
C114	BRP-straat	-	0	n.v.t.
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	-	0	n.v.t.
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	-	0	n.v.t.
D19	Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	-	0	n.v.t.
D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	-	0	n.v.t.
E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï	-	0	n.v.t.
E32B	Incidentele specifieke uitkering Smartwayz	-	0	n.v.t.
E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027	-	0	n.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet _gemeentedeel 2024	-	0	n.v.t.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking) _gemeentedeel 2024	-	0	n.v.t.
G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2024	Zie bijlage 2		

6. Bijlage 1 – Tabel fouten en onzekerheden SiSa

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in €	Toelichting fout / onzekerheid
G10	Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2024	-	0	n.v.t.
G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024	-	0	n.v.t.
G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2024	-	0	n.v.t.
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025	-	0	n.v.t.
H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	-	0	n.v.t.
H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026	-	0	n.v.t.
J55	Aanpak energiearmoede	-	0	n.v.t.
J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	-	0	n.v.t.
J105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	-	0	n.v.t.
K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	-	0	n.v.t.
L6	Regeling specifieke uitkering uitvoering subsidieregeling sanering varkenshouderijen	-	0	n.v.t.
M15	Regeling eenmalige specifieke uitkering voor gemeenten in verband met het treffen van maatregelen ter vermindering van overlast en criminaliteit veroorzaakt door asielzoekers in 2022 en 2023	-	0	n.v.t.
M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	-	0	n.v.t.
M24	Regeling eenmalige specifieke uitkering voor gemeenten in verband met het treffen van maatregelen ter vermindering van overlast en criminaliteit veroorzaakt door asielzoekers in 2023 en 2024	-	0	n.v.t.

6. Bijlage 1 – Tabel fouten en onzekerheden SiSa

Strekking controleverklaring	
Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:	Goedkeurend

6. Bijlage 2 – Tabel fouten en onzekerheden TOZO

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in €	Toelichting fout / onzekerheid
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 2	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 3	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 4	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 5	-	0	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gedeerde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T	-	0	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gedeerde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen in jaar T	-	0	n.v.t.

Smart decisions. Lasting value.